

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. június 26.

132. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskočka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy hónapra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

Fiume-Dalmácia — 1917.

Irta: FODOR ÁRMIN.

Arra bizony senki sem gondol, hogy mi lesz Fiumével 1917 után. A kérdéstről pedig egész kötetet lehetne összeírni. Fiumével egyébiránt tisztában vagyunk. A magyar kikötőváros csak nyerni fog az önálló vámterülettel. A jövő nagy Fiume ekkor kezd meg életét, ha csak szerencsétlen politikai és gazdasági alakulások meg nem gátolják fejlődésében.

Az önálló vámterület életbeléptetése nincs messze többé. Mindössze kilenc esztendő választ el tőle. Ez pedig oly rövid idő a gazdasági életben, hogy alig nézünk körül, máris tovastiklott.

Fiumében nagyon körül kell néznünk, hogy a kilenc esztendő alatt elkészítsük a fundamentumot gazdasági függetlenségünk számára. Vesztegetni való időnk nincsen s minden esztendő, amit tétlenséggel fecsérünk el, óriási veszteséget jelent. Fiumében még sokat kell építeni.

Rengeteg a hiány minden téren. A közlekedési ügyünk itt a kikötővárosban nem a legfejlettebb. Némi hiányt az új kétszáz milliós vasuti beruházásból fognak pótolni. Azonban nagyon csalódnánk, ha azt hinnők, hogy az az összeg, amit a kétszáz milliós beruházásból Fiuméra fordítanak, elegendő lesz az összes hiányok pótlására.

Hogy Fiumét 1917 számára előkészítsük, elsősorban arról kell gondoskodnunk, hogy a második fiumei vonal, amelynek eszméjét Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is magáévá tette, akkora teljesen elkészüljön. Azután, amint szorosabb kapcsolatba hoztuk Fiumét az anyaországgal, a kikötőt is a teljesítőképesség legmagasabb fokára kell emelnünk. Nehogy azonban idevetett kívánságnak lássék a fenti kérdés, ime számokkal illusztrálom a fiumei vonal forgalmának emelkedését.

1907 első tíz hónapjából október volt a legerősebb. Ekkor 14536 kocsi érkezett és 14621 indult. A növekedés 11 százalék. A feladott rakott kocsik száma Fiumében 1906-ban legtöbb volt június hónapjában: 2560. 1906 első tíz hónapjában a legtöbb volt októberben: 6602. Itt 68 százalék növekedést konstatálunk.

Már most következtethetünk a további fejlődésre egészen 1917-ig és azután. Megállapíthatjuk, hogy a mai forgalmi viszonyok mellett nem sokáig lehet majd a szolgálatot ellátni s bekövetkezik az az idő, amikor forgalmi felfordulásokról kell a nap krónikásának beszámolni.

A vágánycsoportozat, amelyből később rendező állomás lesz, mindenesetre segíteni fog a pillanatnyi bajokon, de nem fog megfelelni a későbbi években, illetőleg 1917 után, amikor nagy gazdasági föllendülés kiviteli kereskedelmünk megerősödése fog majd bekövetkezni.

Hogy a műszaki tudomány miképpen oldja meg a második vonal kérdését, az nem ide tartozik. Ugy tudjuk, hogy erre vonatkozólag már régóta folynak az előmunkálatok. Nem rossz például Semsey László gróf eszméje, a mely szerint az új vonalat a kiegyezésben vállalt dalmát vasutak kiépítésével hoznák kapcsolatba.

Ez esetben talán a megoldást úgy eszelhetnék ki, hogy Fiume alkalmas vasuti kapcsolatot nyerne Dalmáciával is, ámbátor Fiumének kedvező hajóösszeköttetése feleslegessé tesz minden vasuti összeköttetést.

S most, hogy Dalmáciáról tettünk említést, jó lesz, ha ennél a kérdésnél maradjunk. Havass Rezső dr. a kiváló gazdasági író és politikus évek óta folytat erős akciót Dalmácia visszacsatolása érdekében. Az akciónak azonban sajnos, nagyon is jelentéktelen eredményét látjuk, ami viszont a magyar indolenciával magyarázható. Dalmáciában nekünk ma is fontos pozícióknak van. Fiume élénk forgalmat bonyolít le Dalmácia felé s a fiumei nagykereskedők egy része határozottan csakis Dalmáciai összeköttetések révén boldogul.

Mi lesz most már a Dalmácia felé irányuló kereskedelmünkkel, ha 1917-ig nem csatolják vissza Dalmáciát Magyarországhoz? Ugy-e a kérdés olyan egyszerű. Vajjon, hogy leszünk ott a vámterület kérdésével. Dalmáciában ma az osztrák az ur. Nekünk pedig történeti jogaink vannak rá s mi sem ajándékozhatjuk el nagylelkűen ezt az országot. Tehát a kérdést miképpen oldjuk meg. Ugy semmi szín alatt sem, hogy Dalmáciát odaadjuk Ausztriának és 1917 után, ha valami árut akarunk bevinni, vámot fizessünk az osztráknak. Abba pedig Ausztria nem fog belemenni, hogy Dalmáciát a mi területünkhöz tartozónak tekintve ő fizessen nekünk vámoit. Itt fontos érdekek forognak tehát kockán s éppen ezért jó lesz a magyar politikai és gazdasági tényezőknek a kérdést 1917-ig tisztázni.

Fiumének fontos érdeke, hogy Dalmácia a mi kezünkben maradjon. Akkor legalább nem hiába áldoztunk rá milliókat, nem hiába építjük meg a kiegyezésben vállalt dalmát vasutakat.

1917 fordulópontot jelent majd Fiume életében. Amit fönt vázoltunk, az csak széles vonásokban megrajzolt képe a jövő helyzetnek, a jövő nagy Fiume. Hogy Fiume terjeszkedni fog, amerre csak lehet, hogy új élet fog támadni ennek nyomában s új meg új jövedelmi források, vállalkozások fognak támadni, azt fölösleges, talán korai dolog is volna megjósolni.

Ma egyelőre csak ott tartunk, hogy Fiume az a kis viláfgorgalmi kikötő, amelynek nem a legjobb a híre a külföld üzleti világában. Egyelőre tehát azon kell fáradozni az

illetékes tényezőknek, hogy ezt az egyetlen kikötővárosunkat fejlesszék, lássák el minden szükséges dologgal, hogy amire beköszönt az önálló vámterület korszaka, azt mondhassuk: minden rendben. S azután igazán fölvehetjük a mérföldes csizmákat s úgy rohanhatunk a fejlődés útján, hogy magunk is szédülünk belé. Hogy azonban oda jussunk ismételtelen csak a ki kell kívánnunk, vajha az illetékes tényezők kellő komolysággal és akarattal látnának hozzá Fiume fejlesztéséhez.

Harc a kivándorlókért.

— A Cunard szerződése. —

Eszteendő előtt, még a Tisza-kormány idején, éles tarifaharc tört ki a nagy hajózási társaságok között, mert a magyar kormány a német vállalatok kezéből kivette a legzsírosabb üzletet, a magyar kivándorlók szállítását. A Tisza-kormány ugyanis nem vette rossz néven, ha a magyarok százezével hagyják is el az országot, de azt mondotta, ha már kivándorolnak véreink, akkor azok magyar kikötőből vitorlázzanak át az újvilágba.

Törvényt is hoztak és szerződést is kötöttek a Cunard Line angol hajózási vállalattal, amely csakugyan Fiuméből indította hajóit Newyorkba. Verszemet kaptak a Norddeutscher Lloyd és a Hamburg—Amerikai vonal, német hajózási társaságok és úgy akarták magukhoz illetve a brémai és a hamburgi kikötőbe csábítani a magyarokat, hogy olcsó pénzért vitték át őket az ujjazába. Közben természetesen a német kivándorlási ügynökök vígan dolgoztak az országban és csábították a szegény magyart Amerikába.

Az utolsó viteldijnak volt is eredménye, mert soha annyi magyar nem ragadott vándorbotot, mint ezekben az időkben. A harc nem tartott sokáig, mert a ravasz hajózási vállalatok nem azért szállítják az embereket az Oceanontultra, hogy arra ráfizessenek, hanem, hogy nyerjenek az üzleten.

Ezen az alapon aztán megértették egymást a német és angol társaságok és szépen kibékültek, a béke megpecsételéseivel pedig fölemelték a díjakat. Azóta a hajóstársaságok nem marakodnak a kivándorlókért, bár a Norddeutscher Lloyd külföldi vezérügynökséget szervezett Magyarországon, melynek nincs más rendeltetése, mint minél több kivándorlót teleríteni a brémai kikötőbe.

Ez az üzlet egyelőre nem látszik nyereségesnek, mert közel egy esztendeje, vagyis a mióta Amerikában kitört a gazdasági krach és az amerikai ipalvállalatok sorra elküldik munkásaikat és beszüntették üzemeiket, sokkal több a visszavándorló, mint a kivándorló. A Norddeutscher Lloyd ravasz ügynökei azonban bíznak benne, hogy a kivándorlás rövidesen — szerintük aratás után — új erőre fog kapni és akkor ismét elindíthatják magyar kivándorlók a különvonatot a brémai kikötő felé.

Addig is, míg nálunk újra fölveszik a harcot a kivándorlók szállításáért, a német társaságok Olaszországban mérkőznek az ottani hajózási vállalatokkal. A harc szintén az olasz kivándorlók szállításáért folyik, mert az olasz társaságok nem engedik maguktól elkaparítani

az olasz kivándorlási anyagot, mely még a magyarnál is nagyobb. A harc egyelőre az partokon folyik. A Hamburg-amerikai társaság a genova-newyorki forgalomban két legnagyobb gőzöst járattja, a Norddeutscher Lloyd pedig négy óriási hajót járatt ezen a vonalon. A Hamburg-amerikai társaság a múlt esztendőben a földközi tengertől New-Yorkba 25.603 utast szállított, a Norddeutscher Lloyd pedig 55.607 utast. Az olasz társaságok ezt a számot szeretnék csökkenteni, amit viszont a németek nem akarnak engedni. Így tehát a harc folyik tovább, ha kell tarifamérsékléssel is, hogy azután a régi recept szerint ismét fölsrófolják azt.

Nem lehetetlen, hogy az új kivándorlási törvény életbeléptetése után ismét kilátásunk lesz tarifaharcra, mert — szállongó hírek szerint — a német vállalatok ismét azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy megvessék a lábukat Magyarországon.

Előfizetési felhívás.

Junius 15-re ujjelőfizetést nyitottunk „A TENGERPART”-ra, amely Fiume egyetlen magyar napilapja s a közelmúlt eseményei után méltán számíthat minden fiemei magyar ember támogatására.

Aki még nem előfizetője lapunknak, siessen leróni azt a kötelességét, amelylyel minden magyar ember a magyar sajtóval szemben tartozik.

„A TENGERPART”

most már ötödik esztendeje szolgálja az országnak ezen a végpontján a magyar nemzeti és gazdasági érdekeket s mennél erősebbé tesszük, annál jobban felelhet meg nagy hivatásának.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 24 korona
Fél évre . . . . . 12 „
Negyedévre . . . . . 6 „

„A TENGERPART” kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

— **Fiumei Vasutasok Szterenyinél.** Kedden tisztelgett az országos vasutasszövetség fiumei kerületének küldöttsége Szterényi József államtitkárnál, kérve a drágasági (helyi) pótléknak az altisztek és szolgákra sérelmesen történt kiszabásának az orvoslását. A küldöttséget Bakonyi Samu országgyűlési képviselő vezette az államtitkár elé, a kérelmet pedig Fodor Armin kerületi elnök adta elő. Szterényi államtitkár válaszában az ügy igazságos elintézését helyezte kilátásba s azt jegyezte meg, hogy Fiumében nagy sérelmek vannak e téren az állami tisztviselőknél is, amennyiben az egy tárca alá tartozó hivatalok közül egyiknek van drágasági pótléka, a másinak nincs. A küldöttség ma Ludwig Gyula elnökgazgatónál is tisztelgett ez ügyben, aki az ügy kedvező elintézését szintén kilátásba helyezte.

— **Rappresentanték lemondása.** Mind sürűbben kell regisztrálnunk azokat a híreket, amelyek rappresentanték lemondásáról szólnak. Rövid idő óta immár ez az ötödik eset. Ezúttal Lenaz Erminio és Meischner Viktor városatyák adták be lemondásukat. Lemondásuk okáról különféle verziók keringenek.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület holnap délután 6 órakor Vio Ferenc dr. polgármester elnökiésével ülést tart. A napirend az következő: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. Az új színházi bérletről szóló bizottsági jelentés. A befejező elszámolások az új husvágó építéséről. A város 1907 évi zárószámadatai. Egy 600.000 koronás hitel kérdése, amely a központi villamosmű erőátviteli gépeinek beszerzésére szükséges. Egyesületek emlékirata egy ipariskola létesítése tárgyában. Egy utépítés ügye. Egy bizottság kinevezése az új városi fürdő építésére vonatkozó tervezet elkészítésére. A városi orvosok ügye. A városi zenekar kérése az egyenruhák renoválására. Egy városi telek megvétele. Állások betöltése a városi kórházban. A zárt ülésen belső ügyeket intéznek el.

— **Térzene.** A katonazenekar ma este 8 és fél órakor az Adamich-téren térzenét tart a következő műsorral: 1. Viki, induló Strauss-tól. 2. L'Arlesienne Bizettől. 3. Ábránd a „Ba-

jazzók”-ból. 4. Dallam Mayerbeer „Róbert, az ördög” című dalmüvéből. 5. Nagy potpourri a „Varázskeringő”-ből. 6. „A diplomata” induló Sousatól.

— **Az autonom egyesület** ma délután 6 órakor Duinich János elnöklésével ülést tart, amelyen aktuális politikai ügyeket fognak tárgyalni s szóba kerül a rappresentanték lemondása is. Hír szerint a pártban belső háborúság tört ki.

— **Nem is egy hanem kettő.** Ismét a cápáról, a jó öreg cápáról szól az ének. Eljött hűsölni a Qarnero vizébe s ahg, hogy megjelent, nem maradt titokban jövelele. S az is kiderült, hogy az idén nem magában jött, hanem elhozta magával a barátját, vagy a szolgáját. Mert a mai korban már a cápa is művelődik s ha fölfedező utra indul, elviszi magával hűséses cápatársát, mint Robinson az ő Péntekjét. A két cápát a Gregersen és Schwarcz kikötő-építési vállalat emberei látták föltünni vizeinken s szerintük körülbelül négy méter hosszúak voltak. A halászok nagyban készülődnek, hogy valamelyiket elfogják. Tudvalevőleg a tengerszeti hatóság jutalmat ad azoknak, akik cápát fognak.

— **A városi állandó bizottság** holnap délután ülést tart, amelyen a rappresentanza elé kerülő ügyeket fogják megvitatni.

— **A nyári hajóraj Fiumében.** A gyakorlatozó nyári hajóraj, mint értesülünk július havában Fiuméba érkezik. A hajóraj nyolc hadihajóból és tizenkét torpedóhajóból áll s körülbelül 4000 ember van rajta szolgálatban. A hajóraj néhány napot fog Fiumében tölteni.

— **A szünidei gyermektelep.** Holnap délelőtt 10 órakor vizsgálják meg a városi elemi iskolában azokat a gyermekeket, akiket a gyermekbarát egyesület jóvoltából a Zakalj malom helyén létesített szünidei gyermektelepen elhelyeznek.

— **Hajógépészek értekezlete.** A hajógépészek egyesületének igazgatósága felkéri az összes hajógépészeket, tagokat és nem tagokat, hogy az e hó 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartandó értekezleten az egyesület helyiségében Erbe-tér 1. II. em. megjelenjenek.

— **Fiume népessége.** Fiume városa ezidőszerint 49.010 lelket számlál. 1900 december 31-én Fiumének 39.350 lakosa volt. Az emelkedés nyolc év és négy hónap alatt 9660.

— **Steiner Eduárdék Fiumében.** Amerikából, mint már megirtuk Fiuméba vitorlázott a jovai főiskola egyik professzora Steiner Eduárd ur. Tíz diák érkezett vele, aki tanárostul együtt arra kíváncsi, hogy miért vándorol ki a magyar Amerikába? Ezt a kérdést tanulmányozza Steiner Eduárd ur és a tíz diákja. Hogyan tanulmányozza? — nem tudjuk. Bizonyosan a kikötőben akarnak megfigyeléseket tenni. Elcsipik a hajóra igyekvő atyafit és belednéznek a tarisznyájába, hogy üres nagyon? Megkérdezik tőle, hogy ehese-e, azért vándorol-e ki, hogy jóllakják?

Szó sincs róla, így is érdekes dolgokat tudhatnak meg Steiner Eduárd urék. De ha a kivándorlás okát egy csapásra megakarják tudni, ne Fiumében leseikdedjenek. Menjenek fel Budapestre, tekintsenek be a magyar parlamentbe. Hallgassák meg a tárgyalást, mérjék meg a nivót. Mutatkozzék be a professor ur Tóth Jánosnak, a hazai kultúra államtitkárnak és valamelyik európai nyelven próbálja vele megértetni, hogy mi járathat van. Ismerkedjék meg a tanár ur kedves kollégájával, Simkó Józseffel. Az se árt, ha például Korda Andor képviselő urnál bemutatkozik és francia nyelven vagy angolul megkérdezi tőle, hogy mikor mulatott utoljára, hány bögöt rugott agyon és hány cigányt durrantott le? Szokoly Tamással is tarthat egy kis értekezést a kúturáról. Ziinszky Pistával beszélgessen a közgazdasági statisztikáról.

Szóval, ismerje meg nagyjából a mi parlamentünk nivóját és gondolkozzék Steiner Eduárd ur tiz diákjával egyetemben, hogy ettől a parlamenttől várható-e valami a szomorú kivándorló, aki Fiumében üres tarisznyával ül a hajóra, hogy Amerikában jóllakhassék.

— **Jótevény adomány.** Hliniki Neuberger Armin és neje a minap elhunyt Fischer Adolfné született Neuberger Henriette emlékére 50 koronát adományozott az izraelita jótevény-nőegyletnek.

— **Visszautasított ajánlat.** A genfi úgynevezett világegyesület vezértitkára a napokban Fiumében járt és azt az ajánlatot tette a kormányzóságnak, hogy minden Fiumében hajóra szálló kivándorlónak a világegyesület egy amerikai reklámjegyet ad, amelyen föl lesznek tüntetve az összes amerikai ingyene-munkaközvetítők címei, továbbá utbaigazítást ad arra nézve, hogy hol lehet jól és olcsón angolul megtanulni és sok egyéb utbaigazítást nyújt az új hazába indulónak. A kormányzóság ezt az ajánlatot nem fogadta el, mert az elősegítené a magyarok elangolosodását. A genfi vezértitkár innen Budapestre utazott s most a belügyminiszternél tesz kísérletet az engedély kieszközölése végett.

— **A kktőből.** Junius 24. Érkezett: „Ultonia” angol gőzös Newyorkból 145 visszavándorlóval és 260 tonna vegyes áruval. „Franz Ferdinand” osztrák gőzös Calcuttaból, 3900 bál jutával és 30 bál bórrel; „Barbarigo” olasz gőzös Calcuttaból 600 zsák rizsszel, 600 bál jutával és 20 bál bórrel; „Lederer Sándor” magyar gőzös Valenciából 120 tonna vegyes áruval (5 napi késéssel, borzasztó vihar miatt). Indult „Árpád” magyar gőzös Marseilleba 162 tonna vegyes áruval.

— **Vasutasok velencei kirándulása.** A vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete junius 28. és 29. napjára kirándulást tervez a lagunák városába, Velencébe. A kiránduló hajó vasárnap reggel indul Fiuméből és másnap 29-én este hagyja el Velencét. A kirándulásra jogosító jegy ára 8 korona. Előjegyzéseket elfogad Fodor Armin máv. ellenőr, az állomás vezénylő irodájában. Eddig már sok jegy e-kelt és a kirándulás sikerültnek ígérkezik.

— **Az anyakönyvi hivatal hivatalos órái.** A m. kir. állami anyakönyvi hivatal 1908. junius 15-től kezdve további rendelkezésig hétköznapokon délelőtt 8 órától délután 2 óráig, vasárnap és ünnepnapokon délelőtt 9 órától déli 12 óráig tart hivatalos órákat. A közönségnek azonban hétköznapokon délelőtt 9-től délután 1 óráig, vasár és ünnepnapokon pedig délelőtt 9 órától déli 12 óráig van nyitva.

— **Tengeri kirándulások.** A Magyarhorvát hajóstársaság közli a következő vasárnap és hétfőn tartandó kirándulások sorrendjét:

Vasárnap, junius 28-án Chersoba a „Liburnia” gőzössel.

Hétfőn, junius 29-én: Lussinpiccolóba a „Tátra” gőzössel.

Hétfőn, junius 29-én Buccarizzába a „Liburnia” gőzössel.

— Apró hírek.

Egy magárvállalat engedélyért fordult a városi tanácshoz, hogy éjjeli örök testületét szervezze. A városi tanács hasonló kérést 3 évvel ezelőtt visszautasított.

Az Adria igazgatósága elhatározta, hogy a Braziliából most visszatért „Széll Kálmán” nevű hajóját a további intézkedésig leszerelik. A gőzöst kirakják és azonnal leszerelik.

A csibe meg a tyuk.

— *Kávéházi példabeszéd.* —

— Hallgassatok ide — szölt egy szemüveges bácsi. És amikor szép bariton hangján szöket mondotta, mindenki odahallgatott. És szölt a szemüveges:

— Szeretem a tyukot, mert tojást költ. Szeretem a jó újságot, ha kacsát nem költ és szeretem a csibét paprikával becsinálva.

— Nos? — kérdezték a körülülők.
— Megálljatok. Még nem fejeztem be. Vannak tyukok, amelyek már sok esztendő éltek. A husuk kemény. Még levesnek sem való. És mégis tiszteletet szereztek maguknak az udvaron. Így van ez az újságokkal is. A kemény, öreg újságokat szeretjük. Ezek megédzöttek a viharban, a förgetegben. Ezek már nem félnek semmitől és minket is megvédenek. A fiatal csibék semmire sem jök, csak éppen hogy megegye őket az ember. A fiatal lapokkal másképpen vagyunk. Ha jök elűrjük. Ha szemtelenek kinevetjük és ha nyomorékok sajnáljuk.

— Még mindig nem értjük — felelték a körülülők.

— Hát akkor folytatom. Vannak csibék, amelyek szemtelenül kuporgatnak a szemétdombon. S a gyöngyök helyét mindig csak

szemetet esznek. Mert nekik a szemét is jó, tápláló. A kis piszkosok azután boldogan, jólakottan térnek pihenni, de egyszer csak tyuk anyjuk azon veszi észre, hogy a kis piszkos ingyenélő megdöglött. A méltó sors érte. Tyuk anyjuk pedig fölkapog. Mert a kis nyomorék csibe már akkor költötte az ő halála hírét, a mikor kibujt a tojásból.

Costa.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése.

Botránys szövegvonás.

BUDAPEST, június 25. A képviselőház mai ülésén *Justh Gyula* elnököl.

Wekerle Sándor miniszterelnök törvényjavaslatot terjeszt be Pozsony, Zágráb, és Fiume városok kölcsöne tárgyában.

Ezután a szeszadó törvényjavaslat folytatólagos tárgyalása következik.

Popovics Dusan záróbeszédé után a javaslatot általánosságban elfogadják.

A részletes tárgyalásnál *Farkasházy* Zsigmond és hat horvát képviselő beszél a javaslat ellen.

Ezután *Rakovszky* István foglalja el az elnöki széket.

Bozóki Árpád állott fel ekkor szólásra s kijelentette, hogy nem szavazhat meg olyan javaslatot, amelyben adóemelésről van szó.

Nagy György közbeszól:

— Magyar ember nem szavazhatja meg.

Az elnök figyelmezteti Nagy Györgyöt, hogy maradjon csendben.

Nagy György erre kifakad:

— Vegyék el mindjárt a mandátumomat.

(Nagy zaja.)

Bozóki Árpád kijelenti, hogy a kormány programjában egy szó sem volt adóemelésről.

Ez nyílt becsapása az országnak.

Az elnök erre megvonja tőle a szót.

Nagy György tiltakozik ez ellen, hogy minden figyelmeztetés ellenére megvonják barikóltól a szót.

Rakovszky elnök kijelenti, hogy ő a házszabályok értelmében járt el.

Ezután *Novosel* Mátyás és *Surmin* György beszéltek horvátul a javaslat ellen.

Az ülés folyik.

Fedák Sári pöre.

BUDAPEST, jun. 25. *Vidor* Pál a Népszínház tragikus véget ért direktorának özvegye annak idején azzal a váddal illette *Fedák* Sárt, hogy ő kergette férjét a halálba. *Fedák* Sári ezért rágalmozási pört indított *Vidor* Pál özvegye ellen. A büntető törvényszék ma kezdte meg nagy érdeklődés mellett a pör tárgyalását.

Fölborult bárka — tizenöt halott.

TURIN, jun. 25. Egy bárka, amelyen tizenöt ember árt kelní a Pó vizén, fölborult. A tizenöt ember közül egy sem menekült meg.

Nagy hajószerecsétlenség.

Százötven halott.

CORONA, jun. 25. Egy Cadixből jött atlanti hajó sziklába ütközött. Százötven ember a tengerbe veszett.

Teheránban akasztanak.

TEHERÁN, jun. 25. A sah rendeletére két képviselőt ma felakasztottak. A sah ezenkívül több képviselőt halálra ítélte.

A cár angolországi útja.

LONDON, jun. 25. A Daily Telegraph pétervári tudósítója jelenti, hogy a cár angolországi utazásáról soha sem volt szó.

A helyzet Szerbiában.

BELGRÁD, jun. 25. Szerbia új kormánya ma megalakul, miután *Velimirovics* elfogadta a miniszterelnökséget. Hosszu életű az új kormány sem lesz, mert az ellenzék obstruálni készül ellene. Az ellenzék egyáltalában nem akar többé ó-radikális kormányt megütni. Az összeesküvők tudatában vannak annak, hogy az új választás nagyon lepassztaná az ó-radikálisok számát s többségre juttatná az összeesküvő ellenes liberális és haladó partokat. A választás illetlen eredménye egyenlő volna az összeesküvők uralmának a megsemmisítésével. Hogy az összeesküvők mindent megtesznek, hogy magukat továbbra is föntartásák, kikünnik abból is, hogy a *Velimirovics*-kabinet belügyminiszter jelöltjeként *Vujics* Dusan mostani udvari intendánst emlegetik, aki sógora *Misics* ezredesnek és bizalmas embere az összeesküvőknek az udvarnál. Mindebből látható, hogy a *Velimirovics*-kormány, ha valóban megalakul, nem lesz más, mint a *Pasics* rezsim folytatása, amelynek az lesz a feladata, hogy a parlamenti obstrukciót minden eszközzel meghüsiítsa.

Orosz hajóraj a török vizeken.

KONSTANTINÁPOLY, jun. 25. Szebasztopolból tegnap egy orosz hajóraj a török vizekre indult. S nehogy a hajóraj útja mindenféle találgatásokra és aggodalmakra okot szolgáltatthasson, hivatalos orosz részről kijelentik, hogy a hajóraj útja egészen békés természetű dolog. Annyit nem tagadnak azonban orosz részről sem, hogy a hajóraj a török kikötőkben való megjelenésével meg akarja mutatni, hogy a fekete-tengeri orosz flottát ma már ismét az a szellem lelkesíti, amely régen eltűnt. Szeptemberben az egész fekete-tengeri orosz flotta gyakorló utra megy a Fekete-tengeren és szintén meg fog látogatni több török kikötőt.

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

Nyomdai tanoncot

lehetőleg magyar családból felvesz A Tengerpart nyomdájá.

Első és egyedüli magyar étterem.

„MAGYAR VENDÉGLŐ“

Riva Szápary, a Magyar-Horvát hajóstársaság irodája mellett.

Kizárólag magyar konyha.

KITÜNŐ VILLÁS REGGELI.

Közvetlen termelőktől - - - -

- - - beszerzett magyar berok.

Kőbányai márciusi és duplamalata sör.

Vendégszobák tengeri kilátással.

A magyarság egyedüli otthona.

Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Marse L. Fiume

Via Governo (Corso).

Ujjonnan érkezett szalma- és nemezkalapok a legelső bel- és külföldi gyárakból. Gyermekek-különlegességek. Panama-kalapok.

„De la Ville“

szálloda, kávéház és étterem.

FIUME, Deák-korzó.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

Tulajdonos

Szentgyörgyi Ferenc.

Halál a poloskákra!!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskak és más férgek ellen. Ragados betegségek ellen fertőtleníti. Elárusító

Eraf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakasok fertőtlenítése elvállaltatik.

Hirdessen „A TENGERPART“ napilapban!

„A Tengerpart“ ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

➡ „A TENGERPART“ minden hirdetése eredményeivel jár. ⚡

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart“ független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.

V. évfolyam!

V. évfolyam!

Magyar Általános Hitelbank Fiumei Fiókja.

Központ: Budapest. **Fiókok:** Brassó, Debrecen, Győr, Kassa, Kecskemét, Nagyvárad, Pécs, Pozsony, Szabadka, Temesvár.

Alaptőke 60 millió kor.

  Tartalékok 35 millió.

Elfogad betéteket takarékkönyvecskére és folyó számlára a legelőnyösebb feltételek mellett.

Leszámitol bel- és külföldi váltókat és elfogad ilyeneket behajtásra.

Vesz és elad mindennemű értékpapírokat, külföldi váltókat és idegen pénznemeket s előnyösen effektuál mindennemű megbízást a bel- és külföldi tőzsdéken.

Bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat.

Előleget nyújt értékpapírokra és árukra.

Elfogad értékpapírokat megőrzésre és kezelésre és ajánlja tűzbiztos páncélszekrény-fiókjait (safe deposit).

Kiállít hitelleveleket a bel- és külföld minden nagyobb piacára.

Az új bérlő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett

THERAPIA PALACE CIRKVENICÁBAN

kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővénnyű tengeri fürdő, saját tehenészet, jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

CANTRIDA FÜRDŐ ÉS VENDÉGLŐ

Kombinált villamos vasuti és fürdőjegyek:

Felnőtteknek: Fiumara-Cantrida 70 fill. Giard. pubb.-Cant. 60 fill.
Gyermekeknek: " " 50 fill. " " 40 fill.
Ez árában befoglaltatik a villamos vasut oda-vissza, az omnibus, a fürdés és a fehérenemű.

Tíz jegyet tartalmazó blockok árai:

Felnőtteknek: a Fiumarától 6.— kor., népkerttől 5.— kor.
Gyermekeknek: " 40 kor., " 3.40 kor.
Jegyek és blockok kaphatók a villamos vasut kalauzainál és a fürdőpenztárnál.

Remek árnyas kert és nagy terrasz.

Szobák idegeneknek. — Magasforrasú vízvezeték — Villanyvilágítás.

— Izletes ételek és kitünő italok. —

Kőbányai Polgári Sör.

Vasár- és ünneppapokon
katonahangverseny.

Vasár- és ünneppapokon
katonahangverseny.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és- női divatcikkek és rövidáruban.

Pálma-Hajviz

a jelenkor orvosszakértőinek vizsgálata alapján az elismert legjobb hajviz. Növény- és gyökérkivonatokból természetes uton előállított higiénikus hatásokban bővelkedő hajviz.

■ PÁLMA-HAJVIZ ■

erősíti a hajszálok gyökereit és ezáltal megszünteti a haj idő előtti kihullását és megakadályozza a korpaképződést.

■ PÁLMA-HAJVIZ ■

a hajnövést jótékonyan előmozdítja és annak meglévő színét épségben tartja.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER** fiumei első magyar fodrásznál
Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).

■ Ára K 2.50 ■

Viszontelárusítóknak engedmény.

A fiumei közönség és az
idegenek figyelmébe!

—o—

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

üzletnél a Corsón kaphatók.

Dr. Krisković Vladimir

fogorvosi műterme

FIUME.

Via del Porto I. I. emelet

Specialista aranyfogak s koronák betevésében. Fájdalom nélküli műtétek.

Rendelés d. e. 8—12

és d. u. 2—6 órakor.

ABBAZIA-VOLOSCA

DENK PENZIÓ.

Legfinomabb családi otthon közvetlenül a tenger partján, pormentes zajtalan hely, üdülőknek és lábadozóknak igen alkalmas. Remek tengeri fürdő közvetlen közelben. Kitünő konyha. Penzió 7 koronától feljebb.

Prospektus kívánatra.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich I. sz. Via Adamich I. sz.
Villanyos világítási, villámrhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések.
Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolftram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2 a Jellačić kaszárnya mellett.
Izletes magyar konyha. — Kitünő borok.
Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

„NARODNI DOM” Liburnia szálló és penzió

Voloszka Abbazia

Minden kényelemmel berendezet szobák tengeri kilátással, villanyvilágítással stb. Hegyi forrasú vízvezeték, fürdők a házban.

A vendéglőben kitünő konyha s kifogástalan italok.

STRIGA v. DRAGICA
magy. állami nyug. főerdész neje.

Maluszewszki Szaniszló

CENTRAL KÁVÉHÁZA

és cukrászdája

CIRKVENICA

közvetlenül a tengerpart mellett.

Kitünő italok és frissítők.

Legfinomabb cukorsütemények.

ELSO FIUMEI RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendszerben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér

H. Schönberg ferfiszabó.

Olcsó cipő

Nagy vétel folytán bámulatos olcsón ad el férfi- női- és gyermek cipőket
Szekulesz Sandor japán és kínai áruház
FIUME, Via Alessandrina I.

„A TENGERPART” kiadóhivatala.

Vicoio dell' Ospedale Wurzer ház I. em.
Telefon 229.